

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Stanisław Stankiewicz (sprawozdawca)

w sprawie **R. D.**

skazanego z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 marca 2025 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

kasacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 7 czerwca 2024 r., sygn. akt VII Ka 1140/23,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Świebodzinie VI Zamiejscowy Wydział Karny w Sulechowie

z dnia 4 sierpnia 2023 r., sygn. akt VI K 269/23,

**uchyła zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2023 r. Zastępca Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie wszczął śledztwo w sprawie o sygn. akt [...] przeciwko R. D. , podejrzanemu o czyny z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. W dniu 26 czerwca 2023 r. Zastępca Prokuratora Rejonowego w Świebodzinie wydał postanowienie o zamknięciu śledztwa, a następnie sporządził akt oskarżenia przeciwko R. D. , który skierował do Sądu Rejonowego w Świebodzinie VI Zamiejscowego Wydziału Karnego w Sulechowie.

Sąd Rejonowy w Świebodzinie VI Zamiejscowy Wydział Karny w Sulechowie, wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2023 r., wydanym w sprawie o sygn. akt VI K 269/23, uznał oskarżonego R. D. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani w zb. z art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzył mu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a także za winnego popełnienia przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za które wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Tymże wyrokiem orzeczono wobec R. D. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności. Ponadto, wyrok zawierał rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia okresu tymczasowego aresztowania na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, przepadku dowodów rzeczowych, świadczenia pieniężnego i nawiązki oraz kosztów sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego R. D. , Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 7 czerwca 2024 r., sygn. akt VII Ka 1140/23, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok sądu I instancji, obciążając oskarżonego kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze.

Od powyższego wyroku kasacje wnieśli prokurator (na niekorzyść skazanego) oraz obrońca R. D. .

Oskarżyciel publiczny zarzucił rażące i mające wpływ istotny na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 449 § 2 k.p.k. *a contrario* polegające na rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego R. D. na rozprawie 7 czerwca 2024 r. przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze Wydział VII Odwoławczy w składzie jednego sędziego podczas, gdy postępowanie przygotowawcze przeciwko R. D. zakończono w formie śledztwa, co obligowało sąd odwoławczy do orzekania w składzie trzech sędziów, stanowiące bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Z kolei obrońca zarzucił „naruszenie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez nienależytą obsadę sądu II instancji orzekającego w składzie jednego sędziego na rozprawie apelacyjnej zamiast w składzie jednoosobowym, podczas gdy postępowanie przygotowawcze w sprawie prowadzone było w formie śledztwa, co obligowało sąd odwoławczy na podstawie art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 449 § 2 k.p.k. *a contrario*, do rozpoznania sprawy i orzekania w składzie trzech sędziów”.

W świetle tak sformułowanych zarzutów obaj skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator wniósł o „uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 7 czerwca 2024 r., wydanego w sprawie o sygn. akt VII Ka 1140/23 i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesione kasacje okazały się oczywiście zasadne, w związku z czym mogły zostać uwzględnione w całości na posiedzeniu w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, rozpoznając pod sygn. akt VII Ka 1140/23 apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Świebodzinie VI Zamiejscowy Wydział Karny w Sulechowie z dnia 4 sierpnia 2023 r., sygn. akt VI K 269/23, w składzie jednoosobowym, dopuścił się rażącej obrazą art. 29 § 1 k.p.k. skutkującej zaistnieniem na gruncie niniejszej sprawy bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

W myśl art. 29 § 1 k.p.k. na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Odstępstwo od wskazanej powyżej ogólnej reguły wyraża art. 449 § 2 k.p.k., który określa skład sądu odwoławczego w sytuacji, gdy postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia. Wówczas sąd odwoławczy orzeka na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego.

W realiach niniejszej sprawy bezspornym pozostaje fakt, że postępowanie przygotowawcze zostało wszczęte w formie śledztwa (*vide* postanowienie z dnia 20 kwietnia 2023 r., k. 84-84v), a następnie było prowadzone w tej formie, aż do jego zakończenia (*vide* postanowienie z dnia 26 czerwca 2023 r. o zamknięciu śledztwa, k. 232).

W świetle powyższych uwarunkowań sprawa R. D. , zgodnie z ogólną zasadą ustalania składu sądu odwoławczego określoną treścią art. 29 § 1 k.p.k., powinna być rozpoznana w instancji odwoławczej w składzie trzyosobowym. Rzecz jednak w tym, że wbrew zasadzie wyrażonej w powyższym przepisie, a także wobec braku przesłanek do zastosowania art. 449 § 2 k.p.k., Sąd Okręgowy w Zielonej Górze na rozprawie apelacyjnej procedował w składzie jednoosobowym (k. 363-363v) i w takim też składzie wydał zaskarżony wyrok (k. 364).

Zauważyć również należy, że z uwagi na ustawowe zagrożenie przewidziane za przypisany R. D. czyn z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, tj. zagrożenie karą pozbawienia wolności do lat 10, skład sądu odwoławczego nie mógł być też określony przepisem art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 z późn. zm.), zgodnie z którym, w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na

rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie.

Niezależnie od powyższych rozważań zauważyć należy, iż wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze zaskarżony został przez skarżących w przeciwstawnych kierunkach. Tym samym o ile uchylenie wyroku z powodu bezwzględnej przyczyny nie jest ani orzekaniem na korzyść, ani na niekorzyść oskarżonego, to jednak ponowne orzeczenie na niekorzyść możliwe jest jedynie w przypadku zaskarżenia wyroku na niekorzyść skazanego (por. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2025, art. 439).

Podsumowując, uchybienie proceduralne polegające na rozpoznaniu sprawy z powodu apelacji obrońcy przez sąd w składzie jednoosobowym, zamiast w składzie trzech sędziów, skutkowało zatem zaistnieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taki też pogląd prezentowany jest konsekwentnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. wyroki SN: z 20 lutego 2019 r., III KK 624/17, OSNK 2019, z. 7, poz. 33; z 14 marca 2019 r., V KK 64/19; z 12 kwietnia 2018 r., III KK 136/18; z 18 stycznia 2023 r., IV KK 508/22; z 15 maja 2023 r., III KK 198/21). Implikacją powyższego była konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Sąd ten procedując ponownie winien zadbać, aby sprawę z apelacji obrońcy R. D. rozstrzygnąć we właściwym składzie, wynikającym z art. 29 § 1 k.p.k.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Antoni Bojańczyk

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz